

DIGITALIZACIJA PRODAJE ODUZETE CARINSKE ROBE U CARINSKOJ SLUŽBI REPUBLIKE SRBIJE

Sažetak: Oduzeta carinska roba i roba koja je ustupljena u korist države prodaje se od strane carinarnica u skladu sa Carinskim zakonom i Uredbom o carinski dozvoljenom postupanju sa robom. Način prodaje carinske robe od strane carinarnica nije se menjao decenijama i vrši se isključivo putem javne prodaje, odnosno na javnim licitacijama koje se održavaju u carinarnicama širom Republike Srbije.

Prodaja carinske robe putem licitacije, tj. javne prodaje u carinarnicama suočava se sa određenim problemima koji se sastoje u nepostojanju obuke carinskih službenika da vode licitacije, neiskustvu carinskih službenika u načinu vođenja licitacije, dogovaranju učesnika licitacije u pogledu licitiranja robe, kako bi se izbegla kupovina na prvim licitacijama i sačekala kupovina robe putem neposredne pogodbe, gde je početna cena znatno niža, postojanje organizovanih grupa koje svojim učesćem na licitacijama ne dozvoljavaju drugim učesnicima da učestvuju na javnom nadmetanju. Problemi koji su uočeni kod javne prodaje carinske robe imaju za posledicu manju uplatu sredstava u budžet usled kupovine robe i vozila po znatno nižim cenama.

Usled pojave digitalizacije, razvoja interneta i elektronske obrade podataka, kao jedna od mogućnosti koja može u značajnoj meri da smanji probleme prilikom prodaje carinske robe predstavlja prodaja oduzete carinske robe koja bi se organizovala putem interneta. U samom radu daje se jedno rešenje koje konceptijski doprinosi prodaji oduzete carinske robe putem interneta, koje može doprineti bržoj i efikasnijoj prodaji carinske robe, ostvarivanju većih prihoda od prodaje oduzete robe, mogućnosti da na licitacijama učestvuje veći broj licitanata, da lica koja učestvuju na licitacijama poznata su samo carinskim organima, ali ne i ostalim učesnicima na licitaciji. Ujedno prodaja robe putem interneta doprinela bi modernizaciji carinske službe u celosti.

Ključne reči: Uprava carina, carinarnica, carinska roba, prodaja robe, internet

---

* Uprava carina, Carinarnica Niš, dnikolic635@gmail.com

** ICRC Medjunarodni komitet Crvenog krsta Beograd, deltarj@gmail.com

1. Uvod

Aukcije (prodaja robe javnim nadmetanjem) su javne prodaje na kojima se kupci nadmeću tj. Licitiraju robu¹. Aukcija potiče od latinske reči *auction* što predstavljaju u suštini javnu prodaju, javno nadmetanje ili licitaciju². Postoji nekoliko različitih vrsta aukcija:

- Standardna aukcija ili aukcija povećanja cena
- Holandska aukcija ili aukcija sniženja cena
- Vickrey aukcija ili kovertirane ponude
- Prva cena – zatvorena ponuda
- Aukcija sa zapečaćenim ponudama
- Dvostruka aukcija³.

Javnu prodaju carinske robe mogu vršiti samo carinarnice koje je ovlastio direktor Uprave carina. Na javnoj prodaji može se izložiti oduzeta roba za koju je Prekršajni sud doneo pravosnažnu i izvršnu odluku da se roba može oduzeti i prodati. Ujedno na javnoj prodaji može se izložiti roba za koju su se pravna i fizička lica izjasnila da je se odriču u korist države.

Carinski organ bez javne prodaje može odmah prodati lakokvarljivu robu i žive životinje⁴, koji su oduzeti kao teži carinski prekršaj i gde postoji odobrenje nadležnog prekršajnog suda da se carinska roba može prodati pre donošenja konačne odluke po carinsko-prekršajnom predmetu.

Upravnik carinarnice formira komisiju koja je dužna da proveri da li su se stekli uslovi za prodaju carinske robe, procenjuje vrednost robe, utvrđuje da li se podaci u ispravama slažu sa stvarnim stanjem.

Komisija procenjuje vrednost carinske robe i utvrđuje početnu cenu⁵, a nakon toga počinju da se prave spiskovi roba koji će se izložiti javnoj prodaji, pri čemu u okviru jednog spiska se može naći više različitih vrsta robe iz različitih prekršajnih predmeta.

Javna prodaja objavljuje se u najmanje jednom dnevnom listu koji se distribuira na celom području Republike Srbije. U oglasu mora biti tačno navedeno: gde i kada se održava javna prodaja, podaci o robi koja se prodaje, početna cena, kolika je kaucija, koliko puta se roba izlaže javnoj prodaji, kada je razgledanje robe, kada i u kojim slučajevima se traži dodatna kaucija. Mora se napomenuti

¹ Čuzović, S. (2013): "Trgovina, principi, struktura, razvoj", Ekonomski fakultet Niš, Niš, str. 121

² Vujaklija, M. (1966): „Leksikon stranih reči i izraza“, Prosveta, Beograd, str. 90

³ Reynolds, K. (1996): Agorics Inc.: Auctions :Going, Going, Gone! A Survey of Auction Types, www.agorics.com/Library/Auctions.html

⁴ Čl. 288 st. 2 Carinskog zakona (Službeni glasnik Republike Srbije br. 18/2010, 113/2017)

⁵ Čl. 649 st. 2 Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju sa robom (Službeni glasnik Republike Srbije br. 93/2010, 68/2018)

da pod robom koja se izlaže prodaji mogu se naći: tekstilna roba, kućanski aparati, mašine, upotrebljavana motorna vozila, alati i sl.

Na javnoj prodaji mogu učestvovati sva lica, kako pravna, tako i fizička. Međutim, ukoliko se prodaje roba za koju su potrebni posebni uslovi za promet, roba se može prodati samo licima koja su registrovana za takve vrste robe.

Svako lice koje je uplatilo kauciju može učestvovati na licitaciji. Kaucija iznosi 30% od početne cene za konkretno vozilo ili robu, koju licitanti želi da licitira. Na prvoj javnoj licitaciji mora učestvovati najmanje tri ponuđača koji su položili kauciju, na drugoj javnoj prodaji najmanje dva ponuđača, a ukoliko se roba ne proda na prethodne dve licitacije, vrši se prodaja putem prikupljanja ponuda, a u slučaju da se tada ne proda roba, onda se održava neposredna pogodba.

Roba je prodana na javnoj licitaciji kada lice koje učestvuje na licitaciji ponudi najveću cenu u odnosu na ostale licitante.

Tokom javne prodaje vodi se zapisnik o prodaji koji potpisuju članovi komisije, kupac i prisutni ponuđači, kao i zapisnik o toku licitacije, odnosno zapisnik kako je koji licitanti nudili cenu tokom licitacije. Ako lice koje je učestvovalo na licitaciji nije zadovoljno načinom vođenja licitacije ili smatra da su načinjene greške u vođenju licitacije može uložiti prigovor u roku od tri dana od dana postavljanja zapisnika o prodaji na oglasnu tablu carinarnice.

Ukoliko se roba ne proda na prvoj licitaciji, održava se druga licitacija gde se početna cena smanjuje za 30% u odnosu na cenu koja je određena kod prve licitacije. Na drugoj licitaciji mogu učestvovati najmanje dva učesnika. Ako se roba ne proda ni na drugoj licitaciji vrši se prodaja robe putem prikupljanja ponuda, pri čemu početna cena može se smanjiti najviše 60% od početne cene koja je određena za prvu javnu prodaju. Ukoliko roba nije prodana putem prikupljanja ponuda, pristupa se prodaji robe putem neposredne pogodbe, gde se početna cena može smanjiti za 70% u odnosu na početnu cenu sa prve licitacije.

Lice koje je kupilo robu na licitaciji dužno je da uplati celokupan izlicitirani iznos u roku od osam dana od dana izvršene prodaje robe. Ukoliko kupac ne uplati celokupan iznos izlicitirane robe u navedenom roku, smatra se da je odstao od kupovine i gubi pravo na položenu kauciju, a roba se ponovo izlaže prodaji. Lice koje je izlicitiralo robu i nije uplatilo pun izlicitirani iznos, nema pravo učešća na sledećoj javnoj prodaji, gde se prodaje ista roba ili vozilo.

Sva sredstva koja su ostvarena putem javne prodaje uplaćuju se u budžet Republike Srbije. Troškovi koji nastaju u vezi javne prodaje podmiruje Uprava carina iz sredstava koji su planirani kao rashod, a to su troškovi iznajmljivanja skladišta ili magacina, troškovi prevoza robe ili vozila, utovara i istovara robe i vozila, troškovi potrošnog materijala za smeštaj i skladištenje oduzete robe.

2. Problemi u javnoj prodaji carinske robe

Javna prodaja carinske robe suočena je sa određenim problemima koji su vezani jednim delom za rad i funkcionisanje same carinske službe, tako da ih možemo nazvati subjektivnim problemima, a drugi su vezani za probleme koji nastaju iz objektivnih razloga.

Javnu prodaju u svim carinarnicama vode carinski službenici koje je odredio rukovodilac carinarnice. Carinski službenici koji vode javnu prodaju nisu obučeni kako i na koji način se vodi javna prodaja, kako se rešavaju sporne situacije koje se dešavaju tokom javne prodaje, kada pojedine učesnike treba isključiti sa javne prodaje, gde moraju sedeti lica koja učestvuju na javnoj prodaji, a gde mogu sedeti ostala lica koji nisu aktivni učesnici u javnoj prodaji.

Najčešće carinski službenici koji vode javnu prodaju, vode je na osnovu iskustva koja su im preneti od predhodnih carinskih službenika koji su vodili javne prodaje. Dešava se da pojedini carinski službenici vode javne prodaje po nekoliko decenija.

Tabela 1: Prihodi od prodaje carinske robe od 2011.g. do 2017.g.

godina	Ostvareni prihod
2011	187.817.519,00
2012	153.475.228,90
2013	96.084.002,00
2014	94.006.955,42
2015	65.915.968,00
2016	125.682.599,20
2017	130.035.611,68

Izvor: Statistički bilten , elektronsko izdanje, br. I-IV 2012.g., I-IV 2014.g., I-IV 2016.g., I-IV 2017.g., Uprava carina, Beograd

Carinska služba Republike Srbije nije napravila poseban pravilnik u kome bi se propisali detalji oko vođenja javne prodaje, postupanje carinskih službenika prilikom vođenja javne prodaje. Uprava carina Republike Srbije trebala je organizovati sastanke sa carinskim službenicima koji vode javne prodaje kako bi se ukazalo na probleme sa kojima se suočavaju carinski službenici prilikom vođenja javne prodaje

Uprava carina Republike Srbije ostvarila je najveći prihod od javne prodaje carinske robe u 2011.g. kada je u budžet uplatila 187.817.519,00 dinara, što je za 49,43% više u odnosu na 2016.g., odnosno više je za 44,43% u odnosu na 2017.g. Posmatrajući ostvarene prihode od prodaje carinske robe može se uočiti da prihodi konstantno opadaju u periodu od 2011.g. do 2015.g., pri čemu dolazi do povećanja prihoda od prodaje carinske robe u 2016.g. i 2017.g., ali je ono manje od prihoda koji je ostvaren 2011.g. i 2012.g.

Jedan od razloga za kontinuirano smanjenje prihoda od prodaje carinske robe može biti kada „carinski službenik u referatu prodaje robe dogovara se sa licem koje je učestvovalo na licitaciji kako i na koji način da napravi spisak robe“⁶. Carinski službenik iz referata prodaje robe dogovara se sa učesnikom licitacije koja će roba biti na određenom spisku, šta će sadržati konkretan spisak robe, tako da mogu se dogovoriti da na određenom spisku bude obuća i tekstil, na drugom spisku obuća i tehnička roba, na sledećem spisku alati i delovi za motorna vozila.

Pored problema koji postoje u samoj carinskoj službi, mora se ukazati na probleme koji postoje van carinske službe, a vezani su za prodaju carinske robe i vozila. Često se dešava da na javnim prodajama carinske robe i vozila učestvuju organizovane grupe koje su svoj posao vezale samo za kupovinu carinske robe na javnim prodajama koje organizuju carinarnice. Dešava se da organizovane grupe pre održavanja javne prodaje u carinarnici, obavljaju nazvanične javne prodaje pre održavanja zvanične javne prodaje u carinarnici gde dogovaraju kupovinu određene robe, pri čemu prilikom učestvovanja na zvaničnoj javnoj prodaji minimalno podižu cene ili namerno ne učestvuju u licitiranju robe, kako bi se početna cena što više smanjila i kupovala roba i vozila putem neposredne pogodbe.

Tabela 2: Broj prodatih vozila i prosečna cena prodatih vozila u dinarima u periodu od 2011.g. do 2017.g.

Godina	Broj prodatih vozila	Prosečna cena prodatih vozila
2011	1244	102.247,15
2012	975	75.462,15
2013	973	69.409,97
2014	483	81.605,53
2015	637	61.916,60
2016	1343	54.780,08
2017	1035	66.892,05

Izvor: Statistički bilten, elektronsko izdanje, br. I-IV 2012.g., I-IV 2014.g., I-IV 2016.g., I-IV 2017.g., Uprava carina, Beograd

3. Elektronska prodaja carinske robe

Elektronska aukcija razvila se sa razvojem interneta. Elektronska trgovina u okviru koje se nalazi elektronska aukcija odvija se „putem elektronskog trgovin-

⁶ Nikolić, Đ. (2011): „Korupcija u robnim carinskim ispostavama, carinsko-prekršajnom i upravnom postupku i referatu prodaje robe, Bezbednost br. 3/2011, Kriminalističko policijska akademija, Beograd, str. 215

skog sistema kao što je Internet i druge kompjuterskemreže⁷. Elektronska aukcija je poseban oblik elektronske trgovine kojikarakteriše veći broj potencijalnih kupaca, visok stepen neizvesnost ii velika brzina izvršenja⁸. Jedan od načina koji može doprineti bržoj i efikasnijoj prodaji carinske robe predstavlja elektronska prodaja carinske robe putem interneta. Predlaže se jedno idejno rešenje prodaje carinske robe putem interneta, koje do sada nije primenjivano, ni korišćeno. Uprava carina Republike Srbijepo seduje web stranicu na internetu, zato se predlaže da preko portala vrši prodaju oduzete carinske robe. Idejno rešenje koje se daje biće jednostavno, pristupačno za korisnike i neopterećeno suvišnim informacijama, ali mora sadržati detaljno uputstvo za sve korisnike portala. Prilikom logovanja (prijavlivanja) korisnika, na portalu moraju postojati uslovi koje treba da ispuni korisnik ukoliko želi da koristi portal za prodaju carinske robe.

Elektronska prodaja carinske robe može se podeliti u tri segmenta:

- pripremni
- licitacija
- završni.

U pripremnom segmentu vršiće se registracija, verifikacija i potvrda identiteta učesnika licitacije. Registracija za svako pravno ili fizičko lice vršiće se jednom, pri čemu korisnik dobija alijas, neku vrstu pristupnog koda, tako da će moći učestvovati u svim željenim licitacijama. Registracija učesnika vršiće se putem internet portala, a na osnovu digitalnog potpisa, elektronske lične karte.

Pravno ili fizičko lice moraće pravovremeno da se registruje, kako bi omogućilo carinskom službeniku da izvrši proveru istinitosti datih podataka preko nadležnih službi (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Agencija za privredne registre i sl.).Potvrda identiteta pravnog ili fizičkog lica vršiće se slanjem e-mail-a na registrovani broj ili adresu. Pravno ili fizičko lice nakon dobijanja poruke, unosi generisani slog iz poruke i aktiviraće se pristup portalu licitacije.

Portal licitacije ili prodaje carinske robeosmišljen je da izgleda kao što se vidi na slici 1, tako da bi omogućio korisniku da preko osnovne strane licitacije, izvrši prijavu za licitaciju, pogleda aktuelne licitacije, prethodne licitacije, zakažane licitacije, vrši određene pretrage, pogleda šta je potrebno podneti od dokumentacije i sl. Na osnovnoj strani elektronskih licitacija davaće se željeni podaci učesnicima licitacije, objašnjenja, poruke.

⁷ Unković, M, Stokić, B. (2011): "Spoljnotrgovinsko i devizno poslovanje, Univerzitet Singidunum, Beograd, str. 191

⁸ Peček, M. (2008): "Elektronička reverzna aukcija kao efikasno sredstvo unapredjenja postupka nabavke", Ekonomska misao i praksa br. 2/2008, Univerzitet u Dubrovniku, Dubrovnik, str. 218

PRIJAVLJENI STE KAO: Jovic Radmilo
 PSEUDONIM: deltarj

MINISTARSTVO FINANSIJA
 UPRAVA CARINA
 CARINARNICA NIŠ
 24.01.2018
 19:10:31

LICITACIJE

AKTUELNE LICITACIJE:

- A101-2018 (vozila) 25.01.2018.
- B34-2017 (roba) 22.01.2018.

PRETHODNE LICITACIJE:

- A100-2018 (vozila) 03.01.2018.
- B33-2017 (roba) 20.11.2017.

ZAKAZANE LICITACIJE:

TRENUTNO NEMA ZAKAZANIH LICITACIJA.

Izvor: autori

Slika 1: Početna strana licitacije ili prodaje crinske robe

Nakon procesa registracije i verifikacije naloga, zainteresovano lice moći će ostvariti uvid u carinsku robu koja se izlaže prodaji i to ulaskom u aktuelne licitacije, pri čemu ostvaruje uvid u sve ponuđene predmete na licitaciji, vrši uvid u fotografije koje će biti priložene uz odgovarajući predmet. Mora se napomenuti da za svaki predmet, a naročito kod motornih vozila i građevinskih mašina biće potrebno priložiti više slika, biće potrebno uneti podatke da li je vozilo havarijano ili nije, kolika je kilometraža na vozilu i sl.

PRIJAVLJENI STE KAO: Jovic Radmilo
 PSEUDONIM: deltarj

MINISTARSTVO FINANSIJA
 UPRAVA CARINA
 CARINARNICA NIŠ
 24.01.2018
 19:10:31

LICITACIJA

A101-2018 (vozila)

status: **AKTIVNA**
 započeta: **01.01.2018**
 završava: **25.01.2018**

Predmet javnog nadmetanja po licitaciji A101 su sledeća vozila

broj	tip	model	godina izlaska	opremljenost	stanovništvo	licitacija završava
1	13122-2013	FORD FIESTA	1.6 g1614	2001	156200km	25.01.2018 11:00
2	13134-2013	FIAT BRAVA	1.9d	2006	nepoznato	25.01.2018 11:15
3	13156-2016	BMW 316	2.0d	2012	havarijano	25.01.2018 11:30
4	13201-2016	MERCEDES A170	1.4i	2013	201290km	25.01.2018 11:45
5	13333-2017	VW POLO	1.0i	2017	34890km	25.01.2018 12:00

(klikni na broj za detalje o predmetu)

SELEKTOVANO JE: 3 PREDMETA

PRIJAVI ME ZA IZABRANE PREDMETE

Izvor: autori

Slika 2: Aktuelne licitacije i pregled carinske robe koja se nudi na licitaciji

Nakon uvida u izložene predmete licitacije (slika 2), učesnik licitacije odlučuje za koji konkretan predmet želi izvršiti uplatu kaucije, ili želi uplatiti kauciju za svaki ponuđeni predmet na licitaciji. Učesnik licitacije moraće tačno navesti koji konkretan predmet licitacije želi da licitira, bez obzira da li se radi o vozilu, delovima vozila, motociklu, tekstilu, odeći, obući.

Uplata kaucije moraće se izvršiti nekoliko dana pre zakazivanja licitacije. Nakon provere pristiglih uplata, ovlašćeni carinski službenik odobravaće zainteresovanom licu da učestvuje na licitaciji, tako što mu dodeljuje pristupnu šifru za licitaciju i to samo za one predmete za koje je izvršena uplata kaucije.

Na osnovu uplaćene kaucije pravno ili fizičko lice na portalu u delu aktuelne licitacije moći će da licitira samo one predmete za koje je uplatilo kauciju i na osnovu toga u tačno zakazano vreme licitacije moraće da se aktivira kao učesnik licitacije. Kako se vidi na slici 3 učesnik licitacije za konkretno vozilo videće koliko ima prijavljenih lica za licitaciju, do koliko traje licitacija, kao i koja je trenutno ponuđena cena za konkretno vozilo.

Izvor: autori

Slika 3: Učestvovanje na licitaciji

Učesnik licitacije moći će kod carinske robe koja se nudi na licitaciji detaljno da pogleda fotografije predmeta koji se izlažu elektronskoj prodaji. Same fotografije predmeta smanjiće troškove učesniku elektronske prodaje carinske robe, jer neće morati da dolazi da fizički pogleda određeno carinsku robu u carinarnicu koja vrši prodaju robe. Na slici 3 učesnik licitacije moći će pogledati slike vozila ili robe koja će se nuditi na licitaciji, a ukoliko bi se opredelio da detaljno pogleda neko vozilo ili robu, moraće da uplati kauciju i udje u drugu opciju gde će videti vozilo ili robu sa slikama sa više strana.

PRIJAVLJENI STE KAO: Jović Radmila
PSEUDONIM: delatar

MINISTARSTVO FINANSIJA
UPRAVA CARINA
CARINARNICA NIŠ
24.01.2018.
19:10:31

OSNOVNA STRANA
PRIJAVA
MOJ NALOG
AKTUELNE LIC.
PRETHODNE LIC.
ZAKAZANE LIC.
PRIHRAGA
DOKUMENTACIJA
REGISTRACIJA
PORUKE (2)
ODJAVA
KONTAKT
JEZIK PRIKAZA:
SELEKTOVANO JE:
2 PREDMETA
PRIJAVI ME
ZA OVAJ
PREDMET

DETALJI PREDMETA: **K134/2013**
TIP: FIAT
MODEL: Bravo
PRIJAVLJENI ZA OVAJ PREDMET: 5
BROJ PONUĐAČA: 3
STATUS LICITACIJE: AKTIVNA
TREKUTNA PONUDA: 21.350,00 din (Gr...ko)

LICITIRAJ
ZAHTEV ZA OBLAZAK

Izvor: autori

Slika 4: Detaljan prikaz motornog vozila koje se izlaže prodaji

Carinarnica koja elektronski prodaje carinsku robu trebaće što tačnije da prikaže robu koju prodaje, tako da fotografije moraju da budu jasne, moraće tačno da se vidi kakva je roba, u kakvom je stanju, o kojoj marki robe se radi i sl. Veoma je značajno da na samom portalu prilikom prodaje konkretnog motornog vozila bude prikazano više slika o samom motornom vozilu, naročito izgled unutrašnjosti motornog vozila, da bude prikazan motor konkretnog vozila koje se licitira i sl. (slika 4).

PRIJAVLJENI STE KAO: Jović Radmila
PSEUDONIM: delatar

MINISTARSTVO FINANSIJA
UPRAVA CARINA
CARINARNICA NIŠ
24.01.2018.
19:10:31

OSNOVNA STRANA
PRIJAVA
MOJ NALOG
AKTUELNE LIC.
PRETHODNE LIC.
ZAKAZANE LIC.
PRIHRAGA
DOKUMENTACIJA
REGISTRACIJA
PORUKE (2)
ODJAVA
KONTAKT
JEZIK PRIKAZA:
SELEKTOVANO JE:
2 PREDMETA
PRIJAVI ME
ZA OVAJ
PREDMET

LICITACIJA ZA PREDMET: **K134/2013**
TIP: FIAT
MODEL: Bravo
započela: 01.01.2018.
završava: 25.01.2018. 11:45h
početna cena: 20.000,00 din
NAPOMENA: druga licitacija: vozilo je bez akumulatora i nekompletnog motora, nalazi se na carinskom skladištu u Gadzinom lomu...

PRIJAVLJENI ZA OVAJ PREDMET: 5
BROJ PONUĐAČA: 3
STATUS LICITACIJE: AKTIVNA
TREKUTNA PONUDA: 21.350,00 din (Gr...ko)

Ime	Moć	Prethodna ponuda	Trećina
Ma...76	19.01.2018. 18:49:21	20.000,00 din	
Ri...ac	21.01.2018. 12:01:17	20.150,00 din	
Mo...76	21.01.2018. 12:01:17	20.200,00 din	
Or...ko	24.01.2018. 01:39:55	20.350,00 din	

DO ISTEKA LICITACIJE IMA:
10 SATI, 49 MINUTA, 15 SEKUNDA

UNESI PONUDU
U FORMATU CELOG BROJA
BEZ TAČKE I ZAREZA

25.000,00 din (min. 21.400,00 din)

LICITIRAJ

ZAKAZANJE LICITACIJE: 24.01.2018. 19:10:31

Izvor: autori

Slika 5: Prikaz licitacije u toku

Učesnik licitacije imaće uvid kako teče tok licitacije, koliko je ostalo vremena do kraja licitacije, kao i mogućnost da ponudi svoju cenu (slika 5). Vreme trajanja licitacije određivaće sama Uprava carina Republike Srbije, jer uvek se postavlja pitanje koje je to optimalno vreme trajanja licitacije, da li je to jedan sat, nekoliko sati, jedan dan, nekoliko dana.

Radi efikasnosti prodaje carinske robe predložiće se da licitacija traje jedan sat po konkretnom predmetu. Veoma je značajno da vreme održavanja elektronske licitacije za svaki predmet mora biti različito, kako bi na licitaciji učestvovalo što više učesnika, jer ukoliko bi se licitacije održavale po svim predmetima u isto vreme, to bi predstavljalo problem za one učesnike koji bi želeli da licitiraju robu po više predmeta.

Nakon završetka licitacije, na portalu za konkretni predmet licitacije, javljaće se poruka (slika 6) na kojoj će se videti da li je učesnik licitacije ponudio najvišu cenu i da li je na osnovu toga pobedio na licitaciji ili nije.

Na završnom ekranu prikazaće se tok licitacije, koji će kasnije biti vrlo bitan, jer će se on štampati i predaće se kupcu robe. Ujedno na završnom ekranu pokažaće se po kojoj ceni je konkretna carinska roba prodana. Izveštaj koji će se elektronskim putem dati ne otkriva lični identitet kupca, već će prikazati ko je sa kojom šifrom ponudio najveću cenu.

Ukoliko je lice koje je učestvovalo na licitaciji ponudilo najvišu cenu, daće se uputstvo kako može preuzeti carinsku robu obavestiće se da mora u određenom roku da uplati dodatni iznos do izlicitirane sume, kako bi mogao da preuzme carinsku robu.

Lica koja nisu izlicitirala robu, odnosno koja nisu ponudila najvišu cenu na licitaciji, dobiće informaciju kako će im se vratiti kaucija.

PREJAVLJENI STE KAO: Jovica Radmilo
PREJAVLJENI STE KAO: Jovica Radmilo

MINISTARSTVO FINANSIJA
UPRAVA CARINA
CARINARNICA NIŠ
24.01.2018.
19:46:31

LICITACIJA ZA PREDMET: K134/2013

TIP: FIAT
MODEL: Bvava
STANJE: 01.01.2018.
ispisano: 24.01.2018. 13:48h
završeno: 24.01.2018. 13:48h
početna cena: 20.000,00 din
SAPOMENA: druga licitacija, vozilo je bez akumulatora i malomotornog motora, nalazi se na carinskom skladištu u Podvinju (Novi...)

PREJAVLJENI ZA OVAJ PREDMET: 8
BROJ PONUĐAČA: 3
STATUS LICITACIJE: ZAVRŠENA
MAKSIMALNA PONUDA: 20.400,00 din

Me.	Šifra	Prej. vreme	Cena
Me. -76	19.01.2018. 19:48:21	20.000,00 din	
Me. -80	21.01.2018. 12:01:17	20.100,00 din	
Me. -78	21.01.2018. 12:01:17	20.200,00 din	
Co. -80	24.01.2018. 01:39:55	20.300,00 din	
Co. -9	24.01.2018. 02:16:03	20.400,00 din (20.000,00)	

DO ISTEKA LICITACIJE IMA:
00 SATI, 00 MINUTA I 00 SEKUNDI

Čestitamo pobeđili ste na licitaciji A101-2018 za predmet K134/2013. U poruci ćete dobiti uputstva za uplatu izlicitirane sume umanjene za iznos kaucije, kao i uputstva za preuzimanje.

SELEKTOVANO JE: 3 PREDMETA

PREJAVLJENI ZA OVAJ PREDMET

Izvor: autori

Slika 6: Završetak licitacije i prodaja vozila

Lice koje je ponudilo najvišu cenu na licitaciji nakon uplate celokupne izlicitirane sume, moći će preuzeti carinsku robu od carinarnice. Lice koje je ponudilo najvišu cenu na licitaciji, a ne uplati celokupan iznos izlicitirane sume neće moći preuzeti carinsku robu i propašće kaucija koju je uplatio za konkretnu carinsku robu koju je licitirao. Uplatom kompletnog izlicitiranog iznosa i preuzimanjem carinske robe koja je bila predmet licitacije, okončava se konkretna licitacija.

4. Uslovi i prednosti elektronske prodaje carinske robe

Elektronski način prodaje carinske robe predstavlja specifičan i nov način prodaje carinske robe koji zahteva određenu pripremu i sticanje adekvatnih uslova za njegovu primenu.

Potrebno je radi primene elektronske prodaje carinske robe izmeniti carinski zakon u kome bi se predvidela mogućnost elektronske prodaje carinske robe, odnosno prodaje carinske robe putem interneta.

Nakon promene carinskog zakona, neophodno je izmeniti Uredbu o carinski dozvoljenom postupanju sa robom u kome bi se propisala kompletna procedura vezana za način elektronske prodaje carinske robe. Mora se naglasiti da ukoliko želi da se uvede elektronska prodaja carinske robe, ona ne isključuje mogućnost prodaje robe putem javnog nadmetanja.

Uprava carina Republike Srbije mora izvršiti tehničke pripreme kako bi se elektronska prodaja obavljala brzo, efikasno i sigurno. Potrebno je da Uprava carina zakupi internet stranicu preko koje bi se vršila elektronska prodaja carinske robe, neophodno je zaštititi kompletan informacioni sistem carinske službe kako nebi dolazilo do toga da lica koja neučestvuju na elektronskoj prodaji carinske robe neovlašćeno upadaju u carinski informacioni sistem. Uprava carina treba da obezbedi adekvatnu opremu kojom bi se pratila elektronska prodaja carinske robe i unosili potrebni podaci koji su važni za uspešno vođenje i održavanje elektronskih licitacija. Ujednocarinska služba treba da traži i idejno rešenje kako inačine treba da izgleda elektronska prodaja oduzete carinske robe, a u prethodnom delu rada, dato je jedno idejno rešenje kako bi mogao da izgleda portal za prodaju oduzete carinske robe.

Carinska služba Republike Srbije mora obučiti carinske službenike kako i na koji način da unose podatke na portalu ili internetu za carinsku robu koja će biti izložena prodaji, kako da odobre licima učešće na licitaciji ukoliko su ispunili uslove za njeno učešće, na koji način da rešavaju eventualne sporne situacije prilikom licitacije, na koji način izdavati i popuniti zapisnike i druga dokumenta ukoliko se ona izdaju elektronskim putem.

Carinska služba Republike Srbije treba putem sredstava javnog informisanja i preko svog portala upoznati potencijalne učesnike o načinu elektronske prodaje carinske robe, kako i na koji način se obavlja elektronska prodaja carinske robe,

šta je potrebno imati od kompjuterske opreme za učestvovanje na elektronskim licitacijama, kojim propisima je regulisana elektronska prodaja carinske robe i sl.

Prednosti elektronske prodaje carinske robe ogledaju se u sledećem:

- carinski službenici ne dolaze prilikom licitacije u direktnu vezu sa učesnicima licitacije;
- carinski službenici nisu upoznati ko sve od lica učestvuje na licitaciji;
- carinski službenik ne može da utiče na tok licitacije;
- licitacije se mogu zakazivati u vrlo kratkim terminima;
- na licitaciji može učestvovati veći broj učesnika;
- ne postoji mogućnost uticaja jednog učesnika licitacije na drugog učesnika licitacije;
- ne mogu organizovane grupe održavati licitacije pre održavanja javne licitacije, jer se neznako će sve učestvovati na licitaciji;
- može se očekivati veći priliv sredstava u budžet;
- smanjiće se korupcija u carinskoj službi koja je vezana za prodaju carinske robe;
- smanjiće se troškovi prodaje robe, jer neće biti oglasa u dnevnim novinama,
- smanjiće se troškovi kancelarijskog materijala, zato što će se dokumenta izdavati elektronskim putem.

Elektronska prodaja carinske robe dovodi do daljeg unapređenja rada carinske službe u pogledu njene modernizacije i digitalizacije, što u većoj meri približava carinsku službu Republike Srbije usklađivanju sa carinskim procedurama i carinskim postupcima Evropske unije, a ujedno doprinosi primeni i ostvarivanju uslova iz Poglavlja 29-Carinska unija.

Zaključak

Elektronska prodaja carinske robe predstavljala bi još jedan od sistema koji bi doprineli modernizaciji carinske službe. Pored razvoja informacionog sistema i carinskih postupaka koji ubrzavaju carinske procedure, kao jedan od značajnih faktora za dalji razvoj i unapređenje carinske službe Republike Srbije bila bi elektronska prodaja carinske robe ili prodaja carinske robe putem interneta.

Razvoj i primena elektronskog načina prodaje carinske robe dovela bi do mogućnosti da veći broj ljudi koji poseduju kompjutere i priključeni su na internet učestvuje na licitacijama, što dovodi do veće konkurentnosti prilikom kupovine carinske robe koja je izložena prodaji. Elektronski način prodaje robe sprečio bi organizovane grupe da ciljano smanjuju početnu cenu robe, tako što utiču na namerno propadanje prve i druge licitacije. Ujedno može se pretpostaviti da bi većina carinske robe bila kupljena na prvoj licitaciji, što može usloviti kupov-

vinu carinske robe po višim cenama i može doprineti većem prilivu sredstava u budžet.

Modernizacija prodaje carinske robe dovela bi do brže prodaje carinske robe, što bi uslovalo smanjenje troškova skladištenja carinske robe koja je oduzeta na osnovu carinskih prekršaja, a sa druge strane može dovesti do povećanja prihoda od prodaje robe, jer roba bi se prodavala po znatno većim cenama od početnih, a smanjili bi se troškovi skladištenja carinske robe. Ujedno elektronska prodaja carinske robe doprinela bi smanjenju korupcije u carinskoj službi, jer ne postoji direktna veza između carinskog službenika i učesnika licitacije prilikom prodaje carinske robe.

Sistem elektronske prodaje robe može se primeniti ne samo kod Uprave carina Republike Srbije, već se uspešno može primeniti i kod drugih državnih organa, s tim što bi se elektronska prodaja robe morala prilagoditi propisima i uslovima koji su važeći za konkretan državni organ. Državni organi koji bi mogli primeniti elektronsku prodaju robe su Poreska uprava, sudovi, tržišna inspekcija i sl.

Literatura

- Carinski zakon (Službenik glasnik Republike Srbije br. 18/2010, 113/2017)
- Ćuzović, S. (2013): "Trgovina, principi, struktura, razvoj", Ekonomski fakultet Niš, Niš,
- Nikolić, Đ. (2011): „Korupcija u robnim carinskim ispostavama, carinsko-prekršajnom i upravnom postupku i referatu prodaje robe, Bezbednost br. 3/2011, Kriminalističko policijska akademija, Beograd
- Peček, M. (2008): "Elektronička reverzna aukcija kao efikasno sredstvo unapredjenja postupka nabavke", Ekonomska misao i praksa br. 2/2008, Univerzitet uDubrovniku, Dubrovnik, str. 215-236
- Reynolds, K. (1996): Agorics Inc.: Auctions: Going, Going, Gone! A Survey of Auction Types, www.agorics.com/Library/Auctions.html
- Statistički bilten, elektronsko izdanje, br. I-IV 2012.g., I-IV 2014.g., I-IV 2016.g., I-IV 2017.g., Uprava carina, Beograd
- Unković, M, Stokić, B. (2011): "Spoljnotrgovinsko i devizno poslovanje, Univerzitet Singidunum, Beograd, str. 191
- Uredba o carinski dozvoljenom postupanju sa robom (Službeni glasnik Republike Srbije br. 93/2010,....., 68/2018)
- Vujaklija, M. (1966): „Leksikon stranih reči i izraza“, Prosveta, Beograd, str. 90

DIGITIZATION OF SALE OF THE CONFISCATED CUSTOMS GOODS IN CUSTOMS SERVICE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Abstract: *The confiscated customs goods and the goods that were taken out for the benefit of the state are sold by the customs offices in accordance with the Customs Law and the Decree on customs clearance of goods. The manner of sale of customs goods by the customs offices has not changed for decades and is done exclusively through public sale, that is, at public bid-dings held in customs offices throughout the Republic of Serbia.*

Sale of customs goods through auction, i.e. public sales in the customs offices are confronted with certain problems including the following: the lack of training of customs officers to conduct bids, inexperience of customs officers in the way of bid management, the negotiation of the bidders regarding the bidding of goods in order to avoid buying at the first bids and wait for the purchase of goods through a direct contract, where the starting price is significantly lower; the existence of organized groups that by their participation in bids do not allow other participants to take part in public bidding. The problems identified in the public sale of cus-toms goods have resulted in a lower payment of funds into the budget due to the purchase of goods and vehicles at significantly lower price.

The sale of the confiscated goods and vehicles that would be organized via the Internet is one of the possibilities that can significantly reduce problems when selling customs goods and vehicles in the era of digitization, Internet development and electronic data processing.

Selling goods via the Internet can contribute to faster and more efficient sale of customs goods and vehicles, generating higher revenues from the sale of the confiscated goods, allowing more bidders to participate in bids, the persons participating in bids are known only to customs authorities, but not to other participants.. At the same time, the sale of goods via the Internet would contribute to the modernization of the customs service as a whole.

Keywords: *Customs administration, customs office, customs goods, sales of goods, internet*